

คำนำสำนักพิมพ์

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองและพสกนิกรมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยพระราชหฤทัยเปี่ยมพระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณ พระวิริยอุตสาหะ และพระราชปณิธานแห่งธรรมราชินี อีกทั้งยังเป็นพระบรมราชชนนีผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน จนมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เฉลิมพระนามาภิไธยตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

หนังสือชุด **สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง** นี้ ได้รวบรวมพระราชกรณียกิจที่พระองค์ท่านทรงปฏิบัติในด้านต่างๆ ประกอบด้วย

๑. พระมารดาแห่งผ้าไทย	๗. พลิกฟื้นป่ารอยต่อ
๒. ศิลปาชีพ	๘. อนุรักษ์สัตว์และพันธุ์พืช
๓. โขนพระราชทาน	๙. ธนาคารอาหารชุมชน
๔. อัคราภิรักษศิลป์	๑๐. ฟาร์มตัวอย่าง
๕. บ้านเล็กในป่าใหญ่	๑๑. สถาบันสิริกิติ์
๖. สถานีเกษตรที่สูง	๑๒. สายธารแห่งพระเมตตา

สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือชุดนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อประชาชนทุกคนในการน้อมนำแนวพระราชดำริไปใช้เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน

สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

Preface

Her Majesty Queen Sirikit is the wife of His Majesty King Bhumibol. She has performed Royal duties which greatly benefit Thailand and its people. She has demonstrated kindness and mercy to all. She is determined to work hard for Her people. Her virtue is passed on to Her son, King Vajiralongkorn, the current King of Thailand. King Vajiralongkorn had Her name engraved on the Royal Golden Plaque as Somdet Phra Nangchao Sirikit Phra Borommarachininat Phra Borommaratchachonnaniphanpiluang on May 5th, 2019.

The *Her Majesty Queen Sirikit* series features important biographical information about Her Majesty Queen Sirikit, Her Royal Duties, and many abilities. It also includes rare pictures of Her and the Royal Family. The twelve books of the series are:

1. <i>Patronage of Thai Silk</i>	7. <i>The Shared Forest of the Eastern Region</i>
2. <i>Arts and Crafts</i>	8. <i>Plant and Wildlife Conservation</i>
3. <i>Royal Khon Performance</i>	9. <i>Community Food Banks</i>
4. <i>Patron of the Arts</i>	10. <i>Demonstration Farms</i>
5. <i>The Small House in the Big Forest Project</i>	11. <i>Queen Sirikit Institute</i>
6. <i>Highland Agricultural Stations</i>	12. <i>Charitable Organizations</i>

Satapornbooks Publishing hopes that the series will be an important resource for information about Her Majesty Queen Sirikit, and that the Thai people can implement Her ideas of sustainable development in their daily living to better their living conditions and for their long-lasting happiness.

Satapornbooks Publishing

ศิลปาชีพ
Arts and Crafts

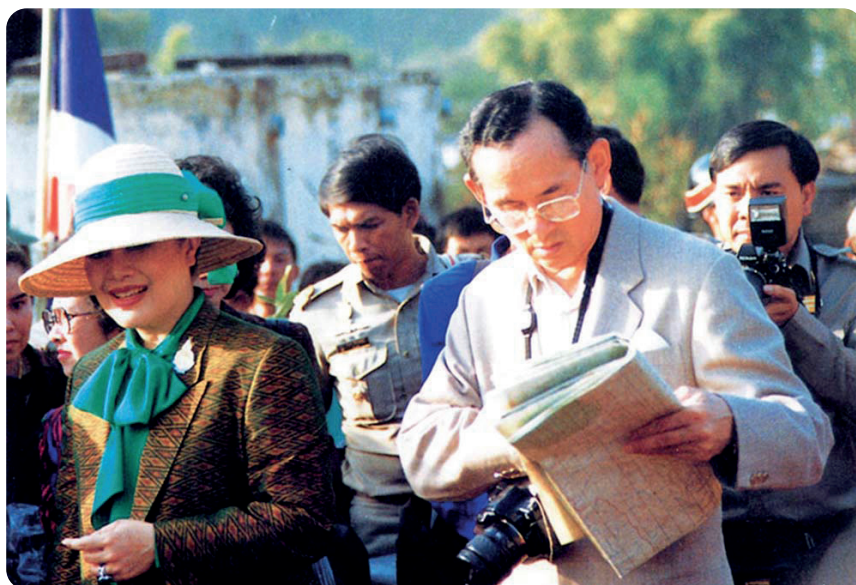
“...ข้าพเจ้านั้นภูมิใจเสมอมาว่า คนไทย มีสายเลือดของช่างฝีมืออยู่ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นชาวไร่ ชาวนา หรืออาชีพใด อยู่สารทิศใด คนไทยมีความละเอียดอ่อน และไวต่อการรับศิลปะทุกชนิด ขอเพียงแต่ให้เขาได้โอกาสฝึกฝน เขาก็จะแสดงความสามารถออกมาให้เห็นได้...”

พระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายชัยมงคล
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๒

“I am always proud that Thai people are born artists no matter what they do and where they are. Farmers and gardeners are artists as well. We pay attention to details and we are moved by arts of all kinds. The Thais just need opportunities to practice, and they will shine.”

-- Her Majesty Queen Sirikit at Her 57th Birthday Anniversary Celebration, held at the Dusidalai Hall of Suan Chitralada in Dusit Palace on August 11th, 1989

กำเนิดโครงการศิลปาชีพ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ได้ทอดพระเนตรเห็นความทุกข์ยากของประชาชนชาวไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีรายได้ไม่แน่นอน เมื่อมีความทุกข์ยากจึงต้องละทิ้งถิ่นฐานของตนไปทำงานรับจ้างในเมืองใหญ่ๆ บางคนต้องขายที่ดินทำกิน จึงมีพระราชดำริที่จะให้ราษฎรมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้พอเพียงแก่การยังชีพ

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้ทรงสังเกตเห็นผลงานหัตถกรรม
พื้นบ้านที่ราษฎรตามภาคต่างๆ ทำขึ้นไว้ใช้สอยในครัวเรือน เป็นงานฝีมือที่
สืบทอดศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของไทยโดยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่น จึงมีพระ-
ราชดำริจะอนุรักษ์และฟื้นฟูงานศิลปะเหล่านั้นไม่ให้เสื่อมสูญไป ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เปิดสอนหัตถกรรมแทบทุกประเภทแก่บุตรหลานของราษฎร
ผู้ยากไร้ขึ้น ณ บริเวณสวนจิตรลดาและในบริเวณพระราชนิเวศน์ทุกภาค
ทรงรับเด็กยากจน ผู้ที่มีการศึกษาน้อย รวมทั้งผู้ไม่เคยมีประสบการณ์ด้าน
การช่างใดๆ เข้าเป็นนักเรียน และจัดหาครูผู้มีฝีมือมาถ่ายทอดผลงาน ทรง
ติดตามผลงาน พระราชทานกำลังใจแก่สมาชิกทุกคนและโปรดที่จะทรง
ใช้สอยผลิตภัณฑ์จากโครงการทุกชนิดเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนทั่ว
ไปด้วย

History of the Arts and Crafts Project

Her Majesty Queen Sirikit accompanied His Majesty King Bhumibol Adulyadej to visit Their people in each region of Thailand. They learned that people, mostly farmers, had small and insecure incomes. When they could not make ends meet, they left their hometowns to work in the big cities. Some needed to sell their lands to support their families. Her Majesty Queen Sirikit accompanied His Majesty King Bhumibol Adulyadej to initiate projects to enable the people to be able to sustain themselves.

Her Majesty Queen Sirikit noticed people made crafts like baskets and containers to use at home. They used materials they could find in their surroundings to make unique art pieces. She wanted to preserve these arts to ensure the skills, techniques, and knowledge associated with them are preserved. She had arts and crafts centers established at the Suan Chitralada Palace and other Royal palaces throughout Thailand. People, especially children, could come and participate in arts and crafts workshops. It was a great opportunity for underprivileged, marginalized, and inexperienced people to have hands-on experience. The arts and crafts centers hired teachers and artists to conduct workshops. Her Majesty Queen Sirikit followed the

progress of each arts and crafts workshop and encouraged everyone to produce good work. She bought some of their creations, like silk, and used it to make dresses. When people saw Her using Thai handmade products or wearing Thai cloth, they became more interested in pursuing Thai arts and crafts.

มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ

โครงการส่งเสริมหัตถกรรมที่สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงทรงอำนวยการได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ต้องทรงใช้จ่ายพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อโครงการเหล่านี้เป็นจำนวนมหาศาล ข้าราชบริพารและผู้มีจิตศรัทธาได้รวบรวมเงินจำนวนหนึ่งขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และกราบบังคมทูลขอให้ทรงจัดตั้งเป็นมูลนิธิ

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้งมูลนิธิขึ้นเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชทานชื่อว่า **มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ ในพระบรมราชินูปถัมภ์** พระราชทานทุนเริ่มแรก และทรงรับเป็นประธานกรรมการบริหารของมูลนิธิด้วยพระองค์เอง ต่อมารัฐบาลได้รับเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐและจัดตั้งกองศิลปาชีพขึ้นในสำนักพระราชเลขาธิการ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ เพื่อสนับสนุนงานของมูลนิธิ

The Arts and Crafts Promotion Foundation

The arts and crafts projects initiated by HM Queen Sirikit expanded widely, and She donated a lot of Her own money to support them. Staff members and interested people raised money to create a foundation to support Thai arts and crafts. They also asked for HM Queen Sirikit's support as well.

In response, HM Queen Sirikit founded the Arts and Crafts Promotion Foundation on July 21st, 1976. She donated some money to be used as startup capital. She was also the first CEO of the foundation. Later, the Royal Thai Government would administer the foundation as part of the arts and crafts division of the Royal Secretariat in 1985.